

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
University of the Peloponnese

Γραμματεία Συμβουλίου Διοίκησης
Ερυθρού Σταυρού 28 & Καρυωτάκη, 22 131 Τρίπολη
Τ. 2710 230012
Μαρία Σμυρνιώτη m.smirnioti@uop.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

82/3/04.02.26

Θέμα: Έγκριση Σχεδίου Ισότιμης Πρόσβασης στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ. 13/2000 ίδρυση Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (ΦΕΚ 12/Α'/1-2-2000) όπως ισχύει.
2. Τις διατάξεις του ν. 4610/2019 (ΦΕΚ 70/07.05.2019 τ Α') "Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις".
3. Τις διατάξεις του ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141/21.7.2022 τ Α') «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις.»
4. Τις διατάξεις του ν. 5094/2024 (ΦΕΚ Α' 39/13.3.2024) «Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου – Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων και άλλες διατάξεις».
5. Το Κεφάλαιο ΙΑ΄ Ψηφιακή Διαφάνεια Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 (Α' 184).
6. Την υπ' αριθ. 8593/27.10.2022 (ΦΕΚ 1150/02.12.2022 τ. Υ.Ο.Δ.Δ.) Διαπιστωτική Πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, με την οποία διαπιστώνεται η Συγκρότηση του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
7. Την υπ' αριθ. 9780/01.12.2022 (ΦΕΚ 1175/17.12.2022 τ. Υ.Ο.Δ.Δ.) Διαπιστωτική Πράξη, με την οποία διαπιστώνεται η εκλογή ως Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Αθανάσιου Κατσή, Καθηγητή του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής.
8. Την υπ' αριθ. 620/26.1.2023 Διαπιστωτική Πράξη Πρύτανη Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (ΦΕΚ 500/ τ Β'/2.2.2023) σχετικά με τον Καθορισμό τομέα ευθύνης, μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους τρεις Αντιπρυτάνεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και τον καθορισμό αναπλήρωσης του Πρύτανη.
9. Την υπ' αριθ. 45/15/28.11.24 Απόφαση Συμβουλίου Διοίκησης περί «Σύστασης Μονάδας Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου» (ΑΔΑ: 9Κ99469Β7Δ-ΓΤ8) (ΦΕΚ 6775/τ. Β'/11.12.24).

10. Την υπ' αριθ. 60/2/27.5.2025 Απόφαση Συμβουλίου Διοίκησης περί «Συγκρότησης επιτροπής Ισότητας Πρόσβασης ΑμεΑ & Ατόμων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες» (ΑΔΑ: ΨΦΦ6469Β7Δ-ΘΩΛ).
11. Το με ημερομηνία 02.02.2026 έγγραφο σχετικά με το Σχέδιο Ισότητας Πρόσβασης ΑμεΑ & Ατόμων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Κατόπιν διαλογικής συζήτησης

Αποφασίζει

Εγκρίνει το Σχέδιο Ισότητας Πρόσβασης ΑμεΑ & Ατόμων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Το Σχέδιο Ισότητας Πρόσβασης ΑμεΑ & Ατόμων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου επισυνάπτεται στο Παράρτημα της απόφασης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Διοίκησης
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Πρύτανης Αθανάσιος Κατσής

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 3/04.02.2026
ΤΗΣ 82^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ**

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
Αρχική
University of the Peloponnese

ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΙΜΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή και Αποστολή της Πολιτικής

1.1 Ο ρόλος του Πανεπιστημίου ως θεσμού ισότητας και κοινωνικής συνοχής

Το Πανεπιστήμιο, ως δημόσιος θεσμός ανώτατης εκπαίδευσης, έρευνας και πολιτισμού, διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διαμόρφωση μιας κοινωνίας βασισμένης στις αρχές της ισότητας, της δημοκρατίας και της κοινωνικής συνοχής. Η αποστολή του δεν περιορίζεται στην παραγωγή και μετάδοση της γνώσης, αλλά επεκτείνεται στη διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων των μελών της κοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία και στα οφέλη που αυτή συνεπάγεται.

Στο πλαίσιο αυτό, το Πανεπιστήμιο οφείλει να λειτουργεί ως πρότυπο συμπεριληπτικού οργανισμού, ο οποίος αναγνωρίζει και σέβεται τη διαφορετικότητα, αντιμετωπίζει ενεργά τις ανισότητες και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την άρση των κοινωνικών, θεσμικών και περιβαλλοντικών εμποδίων που αποκλείουν ή περιορίζουν τη συμμετοχή συγκεκριμένων ομάδων. Τα άτομα με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ακαδημαϊκής κοινότητας και η πλήρης ένταξή τους συνιστά βασική προϋπόθεση για την κοινωνική αποστολή του Ιδρύματος.

Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της εκπαίδευσης προϋποθέτει ένα πανεπιστημιακό περιβάλλον που προάγει την αλληλεγγύη, τη συνεργασία και τον αμοιβαίο σεβασμό. Μέσα από πολιτικές ισότητας και προσβασιμότητας, το Πανεπιστήμιο συμβάλλει ουσιαστικά στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και στη δημιουργία ευκαιριών προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης για όλους.

1.2 Η προσβασιμότητα ως θεμελιώδης ακαδημαϊκή αξία

Η προσβασιμότητα δεν αποτελεί απλώς τεχνική ή διοικητική απαίτηση, αλλά θεμελιώδη ακαδημαϊκή αξία που διαπερνά το σύνολο των λειτουργιών και των

πρακτικών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η δυνατότητα ισότιμης πρόσβασης στη γνώση, στη μάθηση, στην έρευνα και στη φοιτητική ζωή αποτελεί βασικό στοιχείο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Η ενσωμάτωση της προσβασιμότητας στον ακαδημαϊκό σχεδιασμό ενισχύει την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα, καθώς δημιουργεί συνθήκες που επιτρέπουν σε όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους. Παράλληλα, η προσβασιμότητα προάγει την καινοτομία στη διδασκαλία και τη μάθηση, ενθαρρύνοντας τη χρήση διαφοροποιημένων παιδαγωγικών προσεγγίσεων και υποστηρικτικών τεχνολογιών.

Η αναγνώριση της προσβασιμότητας ως ακαδημαϊκής αξίας συνεπάγεται τη δέσμευση του Ιδρύματος να ενσωματώνει συστηματικά τις αρχές του καθολικού σχεδιασμού και των εύλογων προσαρμογών σε όλα τα επίπεδα της ακαδημαϊκής λειτουργίας.

1.3 Στόχοι και φιλοσοφία της Πολιτικής Προσβασιμότητας

Η Πολιτική Προσβασιμότητας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου διαμορφώνεται με στόχο τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου αρχών, κανόνων και δράσεων που διασφαλίζουν την ισότιμη και ουσιαστική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Βασική φιλοσοφία της Πολιτικής είναι η μετάβαση από αποσπασματικές παρεμβάσεις σε μια συνεκτική, στρατηγική και μακροπρόθεσμη προσέγγιση.

Οι κύριοι στόχοι της Πολιτικής περιλαμβάνουν την άρση των φυσικών, ψηφιακών, εκπαιδευτικών και διοικητικών εμποδίων, την παροχή εύλογων και εξατομικευμένων προσαρμογών, την ενίσχυση της αυτονομίας και της αξιοπρέπειας των ατόμων με αναπηρία, καθώς και την καλλιέργεια κουλτούρας συμπερίληψης σε ολόκληρη την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Η φιλοσοφία της Πολιτικής βασίζεται στο κοινωνικό και δικαιωματικό μοντέλο της αναπηρίας, αναγνωρίζοντας ότι η ευθύνη για την άρση των εμποδίων ανήκει πρωτίστως στο Ίδρυμα και όχι στο άτομο.

1.4 Ολιστική προσέγγιση και διατομεακή εφαρμογή

Η αποτελεσματική εφαρμογή της Πολιτικής Προσβασιμότητας προϋποθέτει μια ολιστική προσέγγιση, η οποία καλύπτει το σύνολο των λειτουργιών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και διασφαλίζει τη διατομεακή συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μονάδων και υπηρεσιών. Η προσβασιμότητα δεν περιορίζεται στη διδασκαλία ή στις υποδομές, αλλά αφορά εξίσου τη διοίκηση, την έρευνα, την ψηφιακή διακυβέρνηση, τη φοιτητική μέριμνα και τη συμμετοχή στην ακαδημαϊκή ζωή.

Η διατομεακή εφαρμογή της Πολιτικής επιτυγχάνεται μέσω του συντονισμού μεταξύ ακαδημαϊκών τμημάτων, διοικητικών υπηρεσιών, τεχνικών μονάδων και δομών υποστήριξης. Παράλληλα, ενθαρρύνεται η ενεργός συμμετοχή των ίδιων των ατόμων με αναπηρία στη διαμόρφωση, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των σχετικών πολιτικών.

1.5 Σύνδεση της Πολιτικής με τη στρατηγική ανάπτυξης του Ιδρύματος

Η Πολιτική Προσβασιμότητας εντάσσεται οργανικά στη συνολική στρατηγική ανάπτυξης και ποιότητας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η ενίσχυση της προσβασιμότητας συμβάλλει στη βελτίωση της ακαδημαϊκής ποιότητας, στην αύξηση της κοινωνικής απήχησης του Ιδρύματος και στην ενδυνάμωση του δημόσιου ρόλου του.

Μέσω της ενσωμάτωσης της προσβασιμότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό, το Πανεπιστήμιο διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων, την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων και τη συνεχή προσαρμογή στις εξελισσόμενες ανάγκες της ακαδημαϊκής κοινότητας. Η Πολιτική λειτουργεί, συνεπώς, ως εργαλείο στρατηγικής διακυβέρνησης και κοινωνικής λογοδοσίας.

Κεφάλαιο 2: Νομικό και Κανονιστικό Πλαίσιο

2.1 Συνταγματικές Αρχές και Θεμελιώδη Δικαιώματα

Η διαμόρφωση και εφαρμογή ενός Στρατηγικού Σχεδίου Προσβασιμότητας από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα εδράζεται πρωτίστως στις συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της ισότητας, της μη διάκρισης και της κοινωνικής προστασίας. Το Σύνταγμα της Ελλάδας κατοχυρώνει ρητά την ισότητα όλων των πολιτών ενώπιον του νόμου και προβλέπει ειδική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία, αναγνωρίζοντας το δικαίωμά τους στην αυτονομία, στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και στη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή.

Η συνταγματική αυτή πρόβλεψη δημιουργεί σαφή υποχρέωση για τα δημόσια Πανεπιστήμια να λαμβάνουν θετικά μέτρα υπέρ της ουσιαστικής ισότητας και να διαμορφώνουν πολιτικές που αίρουν τις ανισότητες στην πρόσβαση στη γνώση, στις υποδομές και στις υπηρεσίες. Η προσβασιμότητα, στο πλαίσιο αυτό, δεν αντιμετωπίζεται ως παροχή ευχέρειας, αλλά ως συνταγματική επιταγή.

2.2 Διεθνές Πλαίσιο και Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Σε διεθνές επίπεδο, το πλέον δεσμευτικό και καθοριστικό κείμενο αποτελεί η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η οποία έχει κυρωθεί από την Ελλάδα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εσωτερικής έννομης τάξης. Η Σύμβαση εισάγει μια σαφή μετατόπιση από το φιλανθρωπικό ή ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας προς ένα δικαιωματικό και κοινωνικό μοντέλο.

Ιδιαίτερη σημασία για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχει το Άρθρο 24 της Σύμβασης, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα στην εκπαίδευση χωρίς διακρίσεις και σε ίση βάση με τους άλλους. Το άρθρο αυτό προβλέπει ρητά την υποχρέωση παροχής εύλογων προσαρμογών, την εξασφάλιση προσβάσιμων μαθησιακών περιβαλλόντων και την υποστήριξη της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στη φοιτητική και ακαδημαϊκή ζωή.

Η Σύμβαση λειτουργεί ως βασικός άξονας αναφοράς για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των πολιτικών προσβασιμότητας του Πανεπιστημίου.

2.3 Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο και Πολιτικές Προσβασιμότητας

Το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο συμπληρώνει και ενισχύει τις διεθνείς δεσμεύσεις, προωθώντας την αρχή της ισότητας και της μη διάκρισης σε όλους τους τομείς δημόσιας πολιτικής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει σειρά οδηγιών, στρατηγικών και συστάσεων που αφορούν την προσβασιμότητα, την αναπηρία και την κοινωνική ένταξη.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και οι σχετικές οδηγίες για την ψηφιακή προσβασιμότητα και τις προσβάσιμες υπηρεσίες. Τα Πανεπιστήμια, ως δημόσιοι οργανισμοί, οφείλουν να συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και να ενσωματώνουν τις αρχές της καθολικής προσβασιμότητας στον σχεδιασμό των υποδομών και των υπηρεσιών τους.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναδεικνύει, επιπλέον, τη σύνδεση της προσβασιμότητας με την ποιότητα, την καινοτομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της ανώτατης εκπαίδευσης.

2.4 Εθνική Νομοθεσία για την Ανώτατη Εκπαίδευση και την Αναπηρία

Σε εθνικό επίπεδο, το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ανώτατη εκπαίδευση και την αναπηρία καθορίζει συγκεκριμένες υποχρεώσεις για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Οι σχετικοί νόμοι και κανονιστικές πράξεις προβλέπουν τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της πρόσβασης των φοιτητών με αναπηρία στις σπουδές, στις εξετάσεις, στις υποδομές και στις υπηρεσίες.

Η θεσμοθέτηση Μονάδων Ισότιμης Πρόσβασης και συναφών δομών υποστήριξης αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για την εφαρμογή των πολιτικών προσβασιμότητας. Παράλληλα, το εθνικό πλαίσιο θέτει απαιτήσεις για την ψηφιακή προσβασιμότητα των δημόσιων υπηρεσιών, στις οποίες εντάσσονται και οι πανεπιστημιακές πλατφόρμες.

2.5 Υποχρεώσεις, Ευθύνες και Κανονιστική Συμμόρφωση των ΑΕΙ

Η συμμόρφωση με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη θεσμική αξιοπιστία και τη νομιμότητα της λειτουργίας των Πανεπιστημίων. Οι υποχρεώσεις των ΑΕΙ δεν εξαντλούνται στη τυπική εφαρμογή των διατάξεων, αλλά επεκτείνονται στην ενεργή υιοθέτηση πολιτικών που διασφαλίζουν την ουσιαστική ισότητα.

Το Στρατηγικό Σχέδιο και ο Οδηγός Δράσης Προσβασιμότητας λειτουργούν ως εργαλεία κανονιστικής συμμόρφωσης, διοικητικού συντονισμού και λογοδοσίας. Μέσω αυτών, το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου αποτυπώνει τις υποχρεώσεις του, καθορίζει ρόλους και ευθύνες και δημιουργεί μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του πλαισίου προσβασιμότητας.

Η κανονιστική συμμόρφωση συνδέεται άμεσα με τη διασφάλιση της ποιότητας, τη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης της κοινωνίας προς το Πανεπιστήμιο.

Κεφάλαιο 3: Ορισμοί, Έννοιες και Μοντέλα Αναπηρίας

3.1 Ορισμοί της αναπηρίας και των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών

Για τους σκοπούς του παρόντος Σχεδίου, η έννοια της αναπηρίας προσεγγίζεται με τρόπο λειτουργικό, θεσμικό και επιχειρησιακά αξιοποιήσιμο. Ως άτομα με αναπηρία νοούνται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, αισθητηριακές, ψυχικές ή διανοητικές βλάβες, οι οποίες, σε αλληλεπίδραση με εμπόδια του φυσικού, κοινωνικού, οργανωτικού ή ψηφιακού περιβάλλοντος, ενδέχεται να παρεμποδίζουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην ακαδημαϊκή και κοινωνική ζωή του Πανεπιστημίου.

Οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αφορούν άτομα τα οποία, ανεξαρτήτως της ύπαρξης τυπικά αναγνωρισμένης αναπηρίας, αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη μαθησιακή διαδικασία ή στη συμμετοχή στην εκπαιδευτική εμπειρία και χρήζουν υποστηρικτικών παρεμβάσεων ή εύλογων προσαρμογών. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται, ενδεικτικά, άτομα με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, διαταραχές αυτιστικού φάσματος, διαταραχές προσοχής, χρόνιες παθήσεις, ψυχικές ή συναισθηματικές δυσκολίες.

Η υιοθέτηση σαφών και ευέλικτων ορισμών επιτρέπει στο Πανεπιστήμιο να σχεδιάζει παρεμβάσεις που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, χωρίς αποκλεισμούς και στεγανά.

3.2 Διαχωρισμός αναπηρίας, χρόνιας πάθησης και προσωρινών αναγκών

Στο πλαίσιο του Σχεδίου, κρίνεται αναγκαία η διάκριση μεταξύ μόνιμης αναπηρίας, χρόνιας πάθησης και προσωρινών λειτουργικών περιορισμών. Οι διακρίσεις αυτές δεν αποσκοπούν στον αποκλεισμό, αλλά στη στοχευμένη και αποτελεσματική παροχή υποστήριξης.

Οι χρόνιες παθήσεις, όπως αυτοάνοσα νοσήματα ή μακροχρόνιες σωματικές ή ψυχικές καταστάσεις, ενδέχεται να επιφέρουν περιοδικούς ή διαρκείς περιορισμούς στη συμμετοχή στην ακαδημαϊκή ζωή. Παράλληλα, προσωρινές καταστάσεις, όπως τραυματισμοί ή παροδικές ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, μπορούν επίσης να δημιουργήσουν ανάγκες προσαρμογής.

Η επιχειρησιακή προσέγγιση του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αναγνωρίζει ότι η ανάγκη για υποστήριξη μπορεί να μεταβάλλεται στον χρόνο και προβλέπει ευέλικτους μηχανισμούς προσαρμογής.

3.3 Μοντέλα αναπηρίας: από το ιατρικό στο κοινωνικό και δικαιωματικό

Η κατανόηση της αναπηρίας έχει εξελιχθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες. Το ιατρικό μοντέλο αντιμετωπίζει την αναπηρία ως ατομικό πρόβλημα που χρήζει θεραπείας ή αποκατάστασης. Αν και η ιατρική διάσταση παραμένει σημαντική, το μοντέλο αυτό θεωρείται ανεπαρκές για τον σχεδιασμό πολιτικών προσβασιμότητας.

Το κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας μετατοπίζει το επίκεντρο από το άτομο στο περιβάλλον, αναγνωρίζοντας ότι οι περιορισμοί προκύπτουν κυρίως από μη προσβάσιμες δομές, στάσεις και πρακτικές. Το δικαιωματικό μοντέλο, το οποίο υιοθετείται από διεθνείς και ευρωπαϊκούς θεσμούς, προχωρά ένα βήμα περαιτέρω, αντιμετωπίζοντας την προσβασιμότητα ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεσμικής υποχρέωσης.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου υιοθετεί ρητά το κοινωνικό και δικαιωματικό μοντέλο της αναπηρίας ως θεωρητικό και επιχειρησιακό θεμέλιο του παρόντος Σχεδίου.

3.4 Καθολικός σχεδιασμός και εύλογες προσαρμογές

Κεντρική έννοια του Στρατηγικού Σχεδίου αποτελεί ο καθολικός σχεδιασμός, δηλαδή ο σχεδιασμός προϊόντων, περιβαλλόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών κατά τρόπο ώστε να είναι, στο μέτρο του δυνατού, προσβάσιμα και χρησιμοποιήσιμα από όλους χωρίς ανάγκη περαιτέρω προσαρμογών.

Οι εύλογες προσαρμογές λειτουργούν συμπληρωματικά στον καθολικό σχεδιασμό και αφορούν εξατομικευμένες παρεμβάσεις που απαιτούνται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η παροχή τους αποτελεί θεσμική υποχρέωση και δεν συνιστά προνομιακή μεταχείριση.

Η σαφής κατανόηση των εννοιών αυτών επιτρέπει την αποτελεσματική υλοποίηση δράσεων και τη δίκαιη κατανομή πόρων.

3.5 Διασταυρούμενες διακρίσεις και ευάλωτες ομάδες

Η αναπηρία συχνά διασταυρώνεται με άλλους παράγοντες κοινωνικής ευαλωτότητας, όπως το φύλο, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, η εθνικότητα ή η ηλικία. Οι διασταυρούμενες αυτές διακρίσεις μπορούν να εντείνουν τα εμπόδια πρόσβασης και να απαιτούν σύνθετες και πολυεπίπεδες παρεμβάσεις.

Το Στρατηγικό Σχέδιο λαμβάνει υπόψη τη διασταυρούμενη φύση των ανισοτήτων και προβλέπει πολιτικές και δράσεις που ανταποκρίνονται στις πολλαπλές ανάγκες των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, ενισχύοντας την κοινωνική δικαιοσύνη και τη συνοχή.

Κεφάλαιο 4: Πεδίο Εφαρμογής της Πολιτικής / Σχεδίου

4.1 Σκοπός του Πεδίου Εφαρμογής και επιχειρησιακή μετάβαση

Το παρόν κεφάλαιο σηματοδοτεί τη μετάβαση του Στρατηγικού Σχεδίου Προσβασιμότητας από το θεσμικό και εννοιολογικό πλαίσιο στη φάση της

επιχειρησιακής εφαρμογής. Ο προσδιορισμός σαφούς πεδίου εφαρμογής αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση των πολιτικών προσβασιμότητας, καθώς καθορίζει ποιοι ωφελούνται, ποιες δομές εμπλέκονται και με ποιον τρόπο οι αρχές μεταφράζονται σε συγκεκριμένες δράσεις.

Το πεδίο εφαρμογής του Σχεδίου δεν περιορίζεται σε μεμονωμένες παρεμβάσεις ή σε συγκεκριμένες κατηγορίες ατόμων, αλλά καλύπτει το σύνολο των λειτουργιών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, υιοθετώντας μια συστημική και οριζόντια προσέγγιση.

4.2 Ωφελούμενες ομάδες και εμπλεκόμενοι φορείς

Το Στρατηγικό Σχέδιο εφαρμόζεται σε όλες τις κατηγορίες μελών και χρηστών του Πανεπιστημίου, με τρόπο διαφοροποιημένο και προσαρμοσμένο στις ανάγκες κάθε ομάδας:

- Φοιτητές και φοιτήτριες όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταδιδακτορικοί ερευνητές), συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών σε κινητικότητα ή πρακτική άσκηση.
- Διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό, μόνιμο ή συμβασιούχο, με αναπηρία ή ειδικές ανάγκες.
- Διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, ως χρήστες αλλά και ως βασικοί συντελεστές υλοποίησης των δράσεων.
- Επισκέπτες, εξωτερικοί συνεργάτες και τρίτοι, που συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές, ερευνητικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες του Ιδρύματος.

Η σαφής αναγνώριση των εμπλεκόμενων φορέων επιτρέπει την κατανομή ρόλων και ευθυνών και τη δημιουργία μηχανισμών συντονισμού.

4.3 Τομείς εφαρμογής του Σχεδίου

Το Σχέδιο Προσβασιμότητας εφαρμόζεται σε όλους τους βασικούς τομείς λειτουργίας του Πανεπιστημίου:

- Εκπαιδευτική λειτουργία (διδασκαλία, αξιολόγηση, πρακτική άσκηση, δια βίου μάθηση).
- Ερευνητική δραστηριότητα και συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή προγράμματα.
- Διοικητικές υπηρεσίες και διαδικασίες εξυπηρέτησης.
- Φυσικές υποδομές και πανεπιστημιούπολεις.
- Ψηφιακά συστήματα και υπηρεσίες.
- Φοιτητική ζωή, πολιτισμός και κοινωνική συμμετοχή.

Η καθολική κάλυψη των τομέων αυτών διασφαλίζει ότι η προσβασιμότητα δεν αντιμετωπίζεται αποσπασματικά.

4.4 Επιχειρησιακοί άξονες δράσης

Για τη συστηματική εφαρμογή του Σχεδίου, το πεδίο εφαρμογής οργανώνεται γύρω από διακριτούς επιχειρησιακούς άξονες δράσης, οι οποίοι εξειδικεύονται στα επόμενα μέρη του Σχεδίου:

1. Άξονας Εκπαιδευτικής Προσβασιμότητας: παρεμβάσεις στη διδασκαλία, στο εκπαιδευτικό υλικό και στην αξιολόγηση.
2. Άξονας Φυσικής Προσβασιμότητας: κτιριακές υποδομές, μετακίνηση, ασφάλεια.
3. Άξονας Ψηφιακής Προσβασιμότητας: ιστοσελίδες, πλατφόρμες, πληροφοριακά συστήματα.
4. Άξονας Υποστηρικτικών Υπηρεσιών: δομές στήριξης, συμβουλευτική, μετακινήσεις.
5. Άξονας Διακυβέρνησης και Ποιότητας: συντονισμός, δείκτες, αξιολόγηση.

Οι άξονες αυτοί λειτουργούν συμπληρωματικά και διασυνδέονται μεταξύ τους.

4.5 Οριζόντια εφαρμογή και αρχή της ενσωμάτωσης

Κεντρική επιχειρησιακή αρχή του Σχεδίου είναι η οριζόντια ενσωμάτωση της προσβασιμότητας σε όλες τις πολιτικές και τις αποφάσεις του Πανεπιστημίου. Η προσβασιμότητα δεν αντιμετωπίζεται ως παράλληλη πολιτική, αλλά ως κριτήριο σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης κάθε δράσης.

Η αρχή αυτή διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του Σχεδίου, τη συνεχή προσαρμογή του στις ανάγκες της ακαδημαϊκής κοινότητας και τη μέγιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ

Κεφάλαιο 5: Θεμελιώδεις Αρχές Προσβασιμότητας & Επιχειρησιακές Κατευθύνσεις

5.1 Σκοπός και λειτουργία των θεμελιωδών αρχών

Οι θεμελιώδεις αρχές προσβασιμότητας αποτελούν τον κανονιστικό και επιχειρησιακό πυρήνα του παρόντος Στρατηγικού Σχεδίου. Δεν λειτουργούν ως γενικές διακηρύξεις αξιών, αλλά ως δεσμευτικά κριτήρια σχεδιασμού, λήψης αποφάσεων και αξιολόγησης όλων των πολιτικών, δράσεων και παρεμβάσεων του Πανεπιστημίου.

Κάθε αρχή μεταφράζεται σε συγκεκριμένες επιχειρησιακές κατευθύνσεις, οι οποίες εφαρμόζονται οριζόντια σε όλες τις δομές και τους τομείς λειτουργίας του Ιδρύματος. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η συνοχή του Σχεδίου, η αποφυγή αποσπασματικών παρεμβάσεων και η βιωσιμότητα των δράσεων προσβασιμότητας.

5.2 Αρχή της ισότητας και της μη διάκρισης

Η αρχή της ισότητας και της μη διάκρισης αποτελεί το θεμέλιο κάθε πολιτικής προσβασιμότητας. Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεσμεύεται να διασφαλίζει ότι κανένα μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας δεν υφίσταται άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω αναπηρίας, ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ή συναφών χαρακτηριστικών.

Επιχειρησιακές κατευθύνσεις:

- Ενσωμάτωση κριτηρίων μη διάκρισης σε όλους τους κανονισμούς, διαδικασίες και προσκλήσεις.
- Επανεξέταση υφιστάμενων πρακτικών που ενδέχεται να δημιουργούν έμμεσους αποκλεισμούς.
- Διασφάλιση ίσης πρόσβασης σε εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διοικητικές ευκαιρίες.

5.3 Αρχή της καθολικής προσβασιμότητας και του καθολικού σχεδιασμού

Η αρχή της καθολικής προσβασιμότητας επιβάλλει τον σχεδιασμό περιβαλλόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών που είναι εξ αρχής προσβάσιμα στο μεγαλύτερο δυνατό φάσμα χρηστών. Ο καθολικός σχεδιασμός μειώνει την ανάγκη μεμονωμένων προσαρμογών και ενισχύει τη λειτουργική αποδοτικότητα των παρεμβάσεων.

Επιχειρησιακές κατευθύνσεις:

- Εφαρμογή αρχών καθολικού σχεδιασμού σε νέες υποδομές, ψηφιακά συστήματα και υπηρεσίες.
- Σταδιακή αναβάθμιση υφιστάμενων δομών με βάση προτεραιοποίηση κινδύνων και αναγκών.
- Υποχρεωτική αξιολόγηση προσβασιμότητας σε κάθε νέο έργο ή προμήθεια.

5.4 Αρχή των εύλογων προσαρμογών και της εξατομίκευσης

Οι εύλογες προσαρμογές αποτελούν συμπληρωματικό μηχανισμό της καθολικής προσβασιμότητας και διασφαλίζουν ότι οι ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ατόμου αντιμετωπίζονται με σεβασμό και ευελιξία. Η παροχή τους δεν συνιστά προνομιακή μεταχείριση, αλλά θεσμική υποχρέωση.

Επιχειρησιακές κατευθύνσεις:

- Θεσμοθέτηση σαφών διαδικασιών αιτήσεων και έγκρισης προσαρμογών.
- Εξατομικευμένη αξιολόγηση αναγκών χωρίς περιττή γραφειοκρατία.
- Διασφάλιση εμπιστευτικότητας και προστασίας προσωπικών δεδομένων.

5.5 Αρχή της συμμετοχής και της συνδιαμόρφωσης

Η ενεργός συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη λήψη αποφάσεων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα των πολιτικών προσβασιμότητας. Το Πανεπιστήμιο αναγνωρίζει την εμπειρία των ίδιων των χρηστών ως κρίσιμη πηγή γνώσης.

Επιχειρησιακές κατευθύνσεις:

- Συμμετοχή εκπροσώπων ΑμεΑ σε επιτροπές και ομάδες εργασίας.
- Διαβούλευση πριν από την υλοποίηση σημαντικών παρεμβάσεων.
- Μηχανισμοί συνεχούς ανατροφοδότησης.

5.6 Αρχή της αναλογικότητας και της βιωσιμότητας

Η εφαρμογή των μέτρων προσβασιμότητας διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας, ώστε οι παρεμβάσεις να είναι αποτελεσματικές, τεκμηριωμένες και βιώσιμες. Η βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας του Σχεδίου.

Επιχειρησιακές κατευθύνσεις:

- Προτεραιοποίηση δράσεων βάσει αντικειμενικών κριτηρίων κινδύνου και ωφέλειας.
- Σύνδεση των παρεμβάσεων με διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία.
- Ενσωμάτωση της προσβασιμότητας στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό.

5.7 Αρχή της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της ποιότητας

Η διαφάνεια και η λογοδοσία αποτελούν αναγκαίες συνθήκες για την κοινωνική αποδοχή και την επιτυχία του Στρατηγικού Σχεδίου. Το Πανεπιστήμιο δεσμεύεται στη συστηματική παρακολούθηση, αξιολόγηση και δημοσιοποίηση της προόδου των δράσεων προσβασιμότητας.

Επιχειρησιακές κατευθύνσεις:

- Καθορισμός δεικτών απόδοσης και ποιότητας.
- Τακτική δημοσίευση αναφορών προόδου.
- Χρήση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης για συνεχή βελτίωση.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Κεφάλαιο 6: Διδασκαλία και Μαθησιακή Διαδικασία

6.1 Θεσμικό και παιδαγωγικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής προσβασιμότητας

Η διδασκαλία και η μαθησιακή διαδικασία αποτελούν τον πυρήνα της αποστολής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η διασφάλιση της προσβασιμότητας στον τομέα αυτό δεν αφορά μόνο την άρση τεχνικών ή οργανωτικών εμποδίων, αλλά συνδέεται άμεσα με την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, την ακαδημαϊκή ισότητα και την παιδαγωγική αποτελεσματικότητα.

Η σύγχρονη προσέγγιση στην ανώτατη εκπαίδευση αναγνωρίζει ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες διαφέρουν ως προς τα χαρακτηριστικά μάθησης, τον ρυθμό αφομοίωσης της γνώσης, τις δεξιότητες, τις εμπειρίες και τις ανάγκες υποστήριξης. Κατά συνέπεια, η ενιαία και άκαμπτη οργάνωση της διδασκαλίας ενδέχεται να δημιουργεί έμμεσους αποκλεισμούς, ακόμη και όταν δεν υφίσταται πρόθεση διάκρισης.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, στο πλαίσιο του παρόντος Στρατηγικού Σχεδίου, υιοθετεί αρχές συμπεριληπτικής παιδαγωγικής, καθολικού σχεδιασμού για τη μάθηση και διαφοροποιημένης διδασκαλίας, με στόχο τη δημιουργία μαθησιακών περιβαλλόντων που ανταποκρίνονται στο εύρος της φοιτητικής ποικιλομορφίας.

6.2 Επιχειρησιακός Άξονας Δράσης: Εκπαιδευτική Προσβασιμότητα

Ο Άξονας Εκπαιδευτικής Προσβασιμότητας αποσκοπεί στη συστηματική ενσωμάτωση της προσβασιμότητας σε όλα τα στάδια της διδακτικής διαδικασίας: από τον σχεδιασμό του μαθήματος έως την υλοποίηση, την αλληλεπίδραση και την αξιολόγηση.

Ο άξονας αυτός εστιάζει στη μετάβαση από μεμονωμένες προσαρμογές σε μια συνολική στρατηγική που ωφελεί το σύνολο των φοιτητών, μειώνει τη διοικητική επιβάρυνση και ενισχύει τη διαφάνεια και τη δικαιοσύνη.

Ενδεικτικές δράσεις και μέτρα εφαρμογής

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Άξονα Εκπαιδευτικής Προσβασιμότητας, προβλέπονται ενδεικτικά οι ακόλουθες δράσεις, οι οποίες εξειδικεύονται περαιτέρω ανά Σχολή και Τμήμα, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των γνωστικών αντικειμένων:

- Σχεδιασμός μαθημάτων με βάση τις αρχές του καθολικού σχεδιασμού για τη μάθηση.
- Παροχή εκπαιδευτικού υλικού σε προσβάσιμες μορφές και έγκαιρη διάθεσή του.
- Χρήση πολλαπλών μεθόδων διδασκαλίας (διαλέξεις, εργαστήρια, ψηφιακά εργαλεία).
- Δυνατότητα ευέλικτης παρακολούθησης, όπου αυτό είναι παιδαγωγικά εφικτό.
- Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης και της συμμετοχής όλων των φοιτητών. Πιο συγκεκριμένα:

Η εκπαίδευση της φοιτητικής κοινότητας για συμπεριληπτική στήριξη αποτελεί προτεραιότητα του σχεδίου. Η ενεργός συμμετοχή φοιτητών και φοιτητριών χωρίς αναπηρία ως εθελοντών σε δράσεις για την προσβασιμότητα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την εμπέδωση μιας κουλτούρας συμπερίληψης, καθώς:

α) συμβάλλει ουσιαστικά στην άρση στερεοτύπων και προκαταλήψεων μέσω της άμεσης επαφής και συνεργασίας, β) καλλιεργεί την ενσυναίσθηση, την κοινωνική υπευθυνότητα και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και γ) μετατρέπει την προσβασιμότητα από ζήτημα που αφορά μια επιμέρους ομάδα σε συλλογική ευθύνη και κοινό στόχο ολόκληρης της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η θεσμοθέτηση των ακόλουθων δράσεων:

Προγράμματα εκπαίδευσης «φοιτητών-εθελοντών» (student-allies)

Ανάπτυξη προγράμματος πιστοποιημένης κατάρτισης, στο οποίο φοιτητές και φοιτήτριες θα επιμορφώνονται συστηματικά σε θέματα αναπηρίας και δικαιωμάτων, συμπεριληπτικής συμπεριφοράς, τρόπων υποστήριξης συμφοιτητών/τριών με αναπηρία (π.χ. σημειώσεις, προσανατολισμός στους χώρους, επικοινωνία με Γραμματεία και υπηρεσίες). Οι εκπαιδευόμενοι εθελοντές θα λειτουργούν ως σημεία αναφοράς για αρχική υποστήριξη, πληροφόρηση και παραπομπή στις αρμόδιες δομές, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός φιλικού και λειτουργικού δικτύου υποστήριξης εντός της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Προγράμματα μέντορινγκ και υποστήριξης συμφοιτητών/τριών

Θεσμοθέτηση συστημάτων «συμφοιτητή-μέντορα», στο πλαίσιο των οποίων εκπαιδευμένοι φοιτητές και φοιτήτριες από το δεύτερο έτος σπουδών και άνω θα υποστηρίζουν πρωτοετείς φοιτητές με αναπηρία μέσω τακτικών συναντήσεων (π.χ. δύο φορές τον μήνα) και διαρκούς δυνατότητας επικοινωνίας. Το πρόγραμμα, πέρα από την ακαδημαϊκή καθοδήγηση, θα στοχεύει στην κοινωνική ένταξη, στη μείωση της απομόνωσης και στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης κατά το κρίσιμο πρώτο έτος φοίτησης.

Αναγνώριση και επιβράβευση φοιτητικής συμμετοχής

Θεσμοθέτηση μηχανισμών αναγνώρισης της εθελοντικής προσφοράς, όπως η χορήγηση πιστοποιητικών, η δυνατότητα απόδοσης μονάδων ECTS μέσω πρακτικής άσκησης ή η αναγραφή της συμμετοχής στο Παράρτημα Διπλώματος, για φοιτητές και φοιτήτριες που συμμετέχουν ενεργά σε δράσεις εθελοντισμού για την προσβασιμότητα.

Ρόλοι, ευθύνες και εμπλεκόμενες μονάδες

Η υλοποίηση του παρόντος άξονα προϋποθέτει σαφή κατανομή ρόλων και ευθυνών:

- Τα ακαδημαϊκά Τμήματα έχουν την ευθύνη ενσωμάτωσης των αρχών προσβασιμότητας στον σχεδιασμό των μαθημάτων.
- Τα μέλη ΔΕΠ/ΕΕΠ εφαρμόζουν συμπεριληπτικές διδακτικές πρακτικές και συνεργάζονται με τις υποστηρικτικές δομές.
- Οι υποστηρικτικές δομές προσβασιμότητας παρέχουν καθοδήγηση, εργαλεία και επιμόρφωση.
- Η Διοίκηση του Ιδρύματος διασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους και τον θεσμικό συντονισμό.

Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Η αποτελεσματικότητα του Άξονα Εκπαιδευτικής Προσβασιμότητας παρακολουθείται μέσω ενδεικτικών δεικτών, όπως:

- Ποσοστό μαθημάτων με προσβάσιμο εκπαιδευτικό υλικό.
- Συμμετοχή φοιτητών με αναπηρία στη μαθησιακή διαδικασία.
- Αριθμός αιτημάτων προσαρμογών και χρόνος απόκρισης.
- Αποτελέσματα ερευνών ικανοποίησης φοιτητών.

Οι δείκτες αυτοί αξιοποιούνται για τη συνεχή βελτίωση των πρακτικών διδασκαλίας.

Κίνδυνοι εφαρμογής και μηχανισμοί προσαρμογής

Πιθανοί κίνδυνοι κατά την εφαρμογή του άξονα περιλαμβάνουν την ελλιπή επιμόρφωση του προσωπικού, την αντίσταση στην αλλαγή και τους περιορισμένους πόρους. Για την αντιμετώπισή τους, προβλέπονται μηχανισμοί επιμόρφωσης, υποστήριξης και ανατροφοδότησης.

Η συστηματική παρακολούθηση των κινδύνων διασφαλίζει την ευελιξία και τη βιωσιμότητα του Σχεδίου.

Κεφάλαιο 7: Αξιολόγηση, Εξετάσεις και Διασφάλιση Ισότητας

7.1 Θεσμικό και παιδαγωγικό πλαίσιο αξιολόγησης

Η αξιολόγηση της μαθησιακής επίδοσης και οι εξετάσεις αποτελούν κρίσιμες διαδικασίες της ακαδημαϊκής λειτουργίας, καθώς συνδέονται άμεσα με την πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η διασφάλιση της προσβασιμότητας στον τομέα αυτό αποτελεί προϋπόθεση για την ουσιαστική ισότητα και την ακαδημαϊκή δικαιοσύνη.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου αναγνωρίζει ότι οι παραδοσιακές μορφές αξιολόγησης ενδέχεται να δημιουργούν έμμεσους αποκλεισμούς για φοιτητές με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Για τον λόγο αυτό, υιοθετεί μια ευέλικτη και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη προσέγγιση, η οποία επιτρέπει την προσαρμογή των μεθόδων αξιολόγησης χωρίς αλλοίωση των ακαδημαϊκών κριτηρίων.

7.2 Επιχειρησιακός Άξονας Δράσης: Προσβάσιμη και Δίκαιη Αξιολόγηση

Ο παρών άξονας στοχεύει στη θεσμοθέτηση ενιαίων, διαφανών και δίκαιων διαδικασιών αξιολόγησης, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τη διαφορετικότητα των φοιτητών και διασφαλίζουν την ακαδημαϊκή ακεραιότητα.

Βασικές κατευθύνσεις του άξονα είναι:

- η ποικιλομορφία μεθόδων αξιολόγησης,
- η παροχή εύλογων προσαρμογών,
- η σαφήνεια διαδικασιών και ρόλων,
- η προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ενδεικτικές δράσεις και μέτρα αξιολόγησης

Ενδεικτικά μέτρα εφαρμογής του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δυνατότητα εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης (προφορικές εξετάσεις, εργασίες, παρουσιάσεις).
- Προσαρμογές στον χρόνο εξέτασης και στον τρόπο εξέτασης.
- Χρήση τεχνολογικών βοηθημάτων, όπου απαιτείται.
- Έγκαιρη ενημέρωση φοιτητών και διδασκόντων για τις διαθέσιμες επιλογές.

Ρόλοι, ευθύνες και διαδικασίες

Η εφαρμογή των ανωτέρω προϋποθέτει σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων:

- Τα Τμήματα και οι Σχολές καθορίζουν τις μορφές αξιολόγησης.
- Τα μέλη ΔΕΠ/ΕΕΠ εφαρμόζουν τις εγκεκριμένες προσαρμογές.
- Οι δομές προσβασιμότητας εισηγούνται και υποστηρίζουν τις προσαρμογές.
- Η Διοίκηση διασφαλίζει τη θεσμική κάλυψη και τους πόρους.

Δείκτες παρακολούθησης (KPIs)

Η παρακολούθηση της εφαρμογής του άξονα γίνεται μέσω ενδεικτικών δεικτών:

- Ποσοστό μαθημάτων με δυνατότητα εναλλακτικής αξιολόγησης.
- Χρόνος απόκρισης σε αιτήματα προσαρμογών.
- Ποσοστό επιτυχούς ολοκλήρωσης εξετάσεων από φοιτητές με αναπηρία.
- Αποτελέσματα ερευνών ικανοποίησης.

Επιχειρησιακός Πίνακας Δράσεων και Δεικτών

Άξονας	Δράση	Υπεύθυνη Μονάδα	Χρονοδιάγραμμα	Δείκτης
Αξιολόγηση	Εναλλακτικές μορφές εξέτασης	Τμήματα / ΔΕΠ	Ετήσιο	% εφαρμογής
Αξιολόγηση	Προσαρμογές χρόνου	Δομές ΑμεΑ	Άμεσο	Χρόνος απόκρισης
Αξιολόγηση	Επιμόρφωση διδασκόντων	ΜΟΔΙΠ / ΔΑΔ	Ετήσιο	Συμμετοχή

Κίνδυνοι και μηχανισμοί διασφάλισης ποιότητας

Πιθανοί κίνδυνοι περιλαμβάνουν την άνιση εφαρμογή των προσαρμογών ή τη σύγχυση ως προς τα ακαδημαϊκά κριτήρια. Η αντιμετώπισή τους επιτυγχάνεται μέσω σαφών οδηγιών, επιμόρφωσης και συνεχούς αξιολόγησης των διαδικασιών.

Κεφάλαιο 8: Φυσική Προσβασιμότητα Υποδομών

8.1 Θεσμικό και λειτουργικό πλαίσιο φυσικής προσβασιμότητας

Η φυσική προσβασιμότητα των πανεπιστημιακών υποδομών αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ισότιμη συμμετοχή όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στην εκπαιδευτική, ερευνητική και κοινωνική ζωή του Ιδρύματος. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις, οι κοινόχρηστοι χώροι και οι διαδρομές μετακίνησης συνιστούν κρίσιμους παράγοντες που μπορούν είτε να διευκολύνουν είτε να παρεμποδίσουν την πρόσβαση.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου αναγνωρίζει ότι μεγάλο μέρος των υφιστάμενων υποδομών έχει σχεδιαστεί σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, χωρίς ενσωμάτωση σύγχρονων προδιαγραφών καθολικού σχεδιασμού. Για τον λόγο αυτό, υιοθετείται στρατηγική σταδιακής αλλά συστηματικής αναβάθμισης των υποδομών, με προτεραιοποίηση παρεμβάσεων βάσει κινδύνου, χρήσης και ωφέλειας.

8.2 Επιχειρησιακός Άξονας Δράσης: Φυσική Προσβασιμότητα

Ο Άξονας Φυσικής Προσβασιμότητας αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ασφαλούς, λειτουργικού και προσβάσιμου φυσικού περιβάλλοντος για όλους τους χρήστες του Πανεπιστημίου.

Βασικοί στόχοι του άξονα είναι:

- η άρση αρχιτεκτονικών εμποδίων,
- η ασφαλής μετακίνηση εντός και μεταξύ κτιρίων,
- η προσβασιμότητα σε αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια και χώρους υγιεινής.

Ενδεικτικές δράσεις και παρεμβάσεις

Ενδεικτικά προβλέπονται οι ακόλουθες δράσεις:

- Καταγραφή και χαρτογράφηση της υφιστάμενης κατάστασης προσβασιμότητας.
- Τοποθέτηση ραμπών, ανελκυστήρων και χειρολισθήρων όπου απαιτείται.
- Διαμόρφωση προσβάσιμων χώρων υγιεινής.
- Βελτίωση φωτισμού, σήμανσης και αντιολισθητικών επιφανειών.

Ρόλοι, ευθύνες και χρονοπρογραμματισμός

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων απαιτεί συνεργασία μεταξύ τεχνικών υπηρεσιών, διοίκησης και δομών προσβασιμότητας. Καθορίζονται σαφή χρονοδιαγράμματα και μηχανισμοί παρακολούθησης της προόδου.

Δείκτες και διαχείριση κινδύνων

Η πρόοδος παρακολουθείται μέσω δεικτών όπως το ποσοστό προσβάσιμων κτιρίων και ο αριθμός παρεμβάσεων ετησίως. Κίνδυνοι όπως χρηματοδοτικοί περιορισμοί αντιμετωπίζονται μέσω προτεραιοποίησης και εξωτερικών πόρων.

Κεφάλαιο 9: Ψηφιακή Προσβασιμότητα

9.1 Ψηφιακός μετασχηματισμός και προσβασιμότητα

Η ψηφιακή προσβασιμότητα αποτελεί κρίσιμο πυλώνα του σύγχρονου Πανεπιστημίου, καθώς μεγάλο μέρος της εκπαιδευτικής και διοικητικής λειτουργίας υλοποιείται μέσω ψηφιακών πλατφορμών. Η μη προσβάσιμη ψηφιακή πληροφορία δημιουργεί νέες μορφές αποκλεισμού.

9.2 Επιχειρησιακός Άξονας Δράσης: Ψηφιακή Προσβασιμότητα

Ο Άξονας Ψηφιακής Προσβασιμότητας στοχεύει στη διασφάλιση ότι όλες οι ψηφιακές υπηρεσίες είναι προσβάσιμες σε άτομα με διαφορετικές ανάγκες.

Ενδεικτικές δράσεις και τεχνικά μέτρα

- Συμμόρφωση ιστοσελίδων με διεθνή πρότυπα προσβασιμότητας.
- Προσβάσιμα έγγραφα και πολυμέσα.
- Υποστηρικτικές τεχνολογίες για χρήστες.

Ρόλοι, δείκτες και αξιολόγηση

Ορίζονται υπεύθυνες μονάδες πληροφορικής και δείκτες συμμόρφωσης, όπως ποσοστό προσβάσιμων ψηφιακών υπηρεσιών.

Συνεχής βελτίωση και διαχείριση κινδύνων

Η ψηφιακή προσβασιμότητα αξιολογείται τακτικά και προσαρμόζεται στις τεχνολογικές εξελίξεις.

ΜΕΡΟΣ Δ΄ Υποστηρικτικές Δομές και Υπηρεσίες

Κεφάλαιο 10: Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης & Δομές Υποστήριξης

10.1 Ρόλος και αποστολή της Μονάδας Ισότιμης Πρόσβασης

Η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης (ΜΙΠ) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αποτελεί τον κεντρικό θεσμικό και επιχειρησιακό μηχανισμό του Πανεπιστημίου για τον

σχεδιασμό, τον συντονισμό και την υλοποίηση των πολιτικών προσβασιμότητας. Λειτουργεί ως κόμβος υποστήριξης για φοιτητές, φοιτήτριες και προσωπικό με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, διασφαλίζοντας την ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις εκφάνσεις της πανεπιστημιακής ζωής.

Η αποστολή της ΜΙΠ είναι τριπλή: (α) η παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης, (β) ο θεσμικός συντονισμός των εμπλεκόμενων δομών και (γ) η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου Προσβασιμότητας. Μέσω της λειτουργίας της, η Μονάδα μετατρέπει τις θεσμικές δεσμεύσεις σε πρακτικές λύσεις με μετρήσιμα αποτελέσματα.

10.2 Οργανωτική δομή και στελέχωση

Η οργανωτική δομή της ΜΙΠ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου σχεδιάζεται με βάση τις αρχές της λειτουργικής επάρκειας, της διεπιστημονικότητας και της ευελιξίας. Η Μονάδα σήμερα είναι αυτοτελής, σε επίπεδο τμήματος. Υπάγεται απευθείας στον Πρύτανη και συνεργάζεται οριζόντια με Σχολές, Τμήματα και διοικητικές υπηρεσίες.

Η στελέχωση περιλαμβάνει, **ενδεικτικά**:

- Υπεύθυνο/η συντονισμού με θεσμική αρμοδιότητα,
- επιστημονικό προσωπικό (παιδαγωγικό, ψυχοκοινωνικό, τεχνολογικό),
- διοικητική υποστήριξη.

Η επαρκής στελέχωση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα βιωσιμότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

10.3 Παρεχόμενες υπηρεσίες και διαδικασίες υποστήριξης

Η ΜΙΠ παρέχει ολοκληρωμένο φάσμα υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει:

- υποδοχή και αξιολόγηση αιτημάτων προσβασιμότητας,
- εισήγηση εύλογων προσαρμογών στη διδασκαλία και την αξιολόγηση,
- υποστήριξη χρήσης υποστηρικτικών τεχνολογιών,
- διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

Οι διαδικασίες λειτουργούν με βάση αρχές διαφάνειας, ταχείας απόκρισης και προστασίας προσωπικών δεδομένων.

10.4 Διασύνδεση με άλλες δομές και υπηρεσίες

Η αποτελεσματικότητα της ΜΙΠ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου προϋποθέτει τη συστηματική διασύνδεση με:

- Ακαδημαϊκά Τμήματα και Σχολές,
- τεχνικές και ψηφιακές υπηρεσίες,
- συμβουλευτικές και ψυχοκοινωνικές δομές,
- εξωτερικούς φορείς υποστήριξης.

Η διασύνδεση αυτή διασφαλίζει την ολιστική αντιμετώπιση των αναγκών και την αποφυγή επικαλύψεων.

10.5 Δείκτες απόδοσης και αξιολόγηση της Μονάδας

Η λειτουργία της ΜΙΠ παρακολουθείται μέσω ενδεικτικών δεικτών, όπως:

- αριθμός εξυπηρετούμενων ωφελούμενων,
- χρόνος απόκρισης σε αιτήματα,
- επίπεδο ικανοποίησης χρηστών,
- ποσοστό υλοποίησης προτεινόμενων προσαρμογών.

Η συστηματική αξιολόγηση ενισχύει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα της Μονάδας.

ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Κεφάλαιο 12: Διακυβέρνηση, Συντονισμός και Ρόλοι

12.1 Στόχοι διακυβέρνησης του Στρατηγικού Σχεδίου

Η αποτελεσματική διακυβέρνηση του Στρατηγικού Σχεδίου Προσβασιμότητας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη συνεπή υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διαχρονική βιωσιμότητά του. Το Πανεπιστήμιο υιοθετεί ένα μοντέλο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, το οποίο συνδυάζει τον κεντρικό στρατηγικό συντονισμό με την αποκεντρωμένη εφαρμογή σε επίπεδο Σχολών και Τμημάτων.

Κεντρικός στόχος του μοντέλου διακυβέρνησης είναι η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων, η αποφυγή επικαλύψεων, η ενίσχυση της διαφάνειας και η αποτελεσματική λήψη αποφάσεων με βάση τεκμηριωμένα δεδομένα.

12.2 Όργανα διακυβέρνησης και ιεραρχική διάρθρωση

Η διακυβέρνηση του Σχεδίου βασίζεται στη συνεργασία συγκεκριμένων οργάνων και δομών:

- Κεντρικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου, τα οποία εγκρίνουν τη στρατηγική κατεύθυνση και διασφαλίζουν τους απαραίτητους πόρους.
- Επιτροπή Προσβασιμότητας, με εκπροσώπηση ακαδημαϊκών, διοικητικών και φοιτητών, η οποία έχει ρόλο συντονιστικό και εισηγητικό.
- Μονάδα Ισότητας Πρόσβασης, ως επιχειρησιακός βραχίονας υλοποίησης.
- Σχολές και Τμήματα, υπεύθυνα για την εφαρμογή σε «τοπικό» επίπεδο.

Η σαφής ιεραρχική διάρθρωση επιτρέπει τη γρήγορη λήψη αποφάσεων και την αποτελεσματική επίλυση ζητημάτων.

12.3 Ρόλοι και αρμοδιότητες βασικών εμπλεκόμενων

Για τη διασφάλιση της λειτουργικότητας του Σχεδίου, καθορίζονται σαφείς ρόλοι:

- Η Διοίκηση του Ιδρύματος έχει την τελική ευθύνη έγκρισης και εποπτείας.
- Η Επιτροπή Προσβασιμότητας παρακολουθεί την πρόοδο και εισηγείται βελτιώσεις.
- Η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης συντονίζει τις δράσεις και υποστηρίζει τις δομές.
- Τα Ακαδημαϊκά Τμήματα εφαρμόζουν τις κατευθύνσεις στις εκπαιδευτικές πρακτικές.
- Οι διοικητικές και τεχνικές υπηρεσίες υλοποιούν τις υποστηρικτικές παρεμβάσεις.

12.4 Λογοδοσία, διαφάνεια και συμμετοχή

Η λογοδοσία αποτελεί θεμελιώδη αρχή της διακυβέρνησης του Σχεδίου. Το Πανεπιστήμιο δεσμεύεται στη δημοσιοποίηση βασικών στοιχείων προόδου και στη δυνατότητα ανατροφοδότησης από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η συμμετοχή φοιτητών και προσωπικού στις διαδικασίες διαβούλευσης ενισχύει την κοινωνική νομιμοποίηση και την ποιότητα των παρεμβάσεων.

ΜΕΡΟΣ Ζ΄ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Κεφάλαιο 13: Χρηματοδότηση, Κοστολόγηση και Πόροι

13.1 Στρατηγική χρηματοδότησης του Σχεδίου

Η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Προσβασιμότητας προϋποθέτει τη διασφάλιση επαρκών και σταθερών πόρων, τόσο οικονομικών όσο και ανθρώπινων. Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου υιοθετεί πολυεπίπεδη στρατηγική χρηματοδότησης, η οποία συνδυάζει τακτικούς πόρους, εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, καθώς και συνέργειες με εξωτερικούς φορείς.

Η προσβασιμότητα αντιμετωπίζεται ως επένδυση ποιότητας και όχι ως έκτακτη δαπάνη, ενσωματώνοντας τις σχετικές ανάγκες στον ετήσιο και μεσοπρόθεσμο οικονομικό προγραμματισμό του Ιδρύματος.

13.2 Πηγές χρηματοδότησης και συνέργειες

Ενδεικτικές πηγές χρηματοδότησης περιλαμβάνουν:

- τον τακτικό προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου,
- εθνικά προγράμματα και δημόσιες προσκλήσεις,
- ευρωπαϊκά προγράμματα (π.χ. ΕΣΠΑ),
- συνεργασίες με φορείς του δημόσιου και της Κοινωνίας των Πολιτών.

Η ανάπτυξη συνεργειών επιτρέπει την ενίσχυση της βιωσιμότητας και τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού αποτυπώματος των παρεμβάσεων.

13.3 Ανθρώπινοι πόροι και βιωσιμότητα

Η επένδυση σε ανθρώπινους πόρους αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας. Το Πανεπιστήμιο μεριμνά για τη συνεχή επιμόρφωση και υποστήριξη του προσωπικού που εμπλέκεται στην εφαρμογή του Σχεδίου.

Η βιωσιμότητα των παρεμβάσεων διασφαλίζεται μέσω της θεσμικής ενσωμάτωσης της προσβασιμότητας στις βασικές λειτουργίες και διαδικασίες του Ιδρύματος.

Κεφάλαιο 14: Παρακολούθηση, Αξιολόγηση, Επικαιροποίηση

14.1 Σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης

Η παρακολούθηση και αξιολόγηση του Στρατηγικού Σχεδίου αποτελούν βασικά εργαλεία διασφάλισης ποιότητας και λογοδοσίας. Το Πανεπιστήμιο θεσπίζει ενιαίο σύστημα συλλογής δεδομένων, δεικτών και αναφορών προόδου.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε τακτική βάση και συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη βελτίωση των δράσεων.

14.2 Δείκτες, αναφορές και ανατροφοδότηση

Οι δείκτες παρακολούθησης καλύπτουν ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία, όπως η πρόοδος υλοποίησης δράσεων, η ικανοποίηση ωφελούμενων και ο βαθμός συμμόρφωσης με τα πρότυπα προσβασιμότητας.

Οι αναφορές προόδου δημοσιοποιούνται με τρόπο διαφανή και προσβάσιμο, ενισχύοντας τη συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας.

14.3 Διαδικασία επικαιροποίησης του Σχεδίου

Το Στρατηγικό Σχέδιο Προσβασιμότητας αποτελεί δυναμικό εργαλείο και επικαιροποιείται περιοδικά, ώστε να ανταποκρίνεται σε νέες ανάγκες, τεχνολογικές εξελίξεις και θεσμικές αλλαγές.

Η επικαιροποίηση βασίζεται σε τεκμηριωμένη αξιολόγηση και συμμετοχικές διαδικασίες.